

GERONTOKRÁCIA

PÁRATLAN OLDAL - LXIV. évfolyam, 42. szám, 2020. október 16.

A nyolcvanas években Ronald Reagan elnöksége alatt vitriolos ironia tárgya volt az előregedett szovjet Politbüro, amelynek átlagos életkora 71 év volt Leonyid Brezsnyev halálakor. George H. W. Bush, Reagan alelnöke azon kesergett joviálisan, hogy „csak temetni járok Moszkvába”, aki valóban három főtitkárt is (Brezsnyev, Csernyenko, Andropov) elkísért utolsó útjára. Mostanára azonban nagyot fordult a kocka: a két amerikai elnökjelölt – Donald Trump (74) és Joe Biden (77) – még politbürós mércével is túlkorosnak számít. Trump már 2017 januárjában az amerikai történelem legidősebb elnökeként költözött a Fehér Házba. A Kongresszus két vezetője közül Nancy Pelosi házelnök a nyolcvanegyedik évet tapossa, Mitch McConnell, a szenátus többségi frakcióvezetője pedig a hetvenkilencediket. Idén a három éllovas demokrata elnökjelölt-aspiráns (Biden, Sanders, Warren) átlagos életkora 75 év volt.

Az uralkodó politikai osztály markáns öregedési irányzata már több évtizede zajlik Amerikában, szöges ellentétben a többi gazdaságilag fejlett országra jellemző csökkenési tendenciával (például az OECD-országok államfőinek átlagkora ma csupán 54 év). Az okok nem ismertek, azon a banális, de csak részleges magyarázaton túlmenően, hogy erősen őszül a baby boom generáció. De ennyire talán mégsem.

A két alelnökjelölt, a republikánus Mike Pence és a demokrata Kamala Harris közelmúltbeli televíziós vitájának fényében még kirívóbb az amerikai politika felső régiójának látványos előregedése. Az alelnökjelöltek vitáját nem szokta nagy érdeklődés kíséreni, mert nem osztanak vagy szoroznak az elnökkváasztás végleges kimenetelében. Ezért nem kis meglepetést okozott, hogy a mostani vitát több mint húszmillióval többen nézték, mint a négy évvel ezelőtti alelnöki tévéderbit a demokrata Tim Kaine és Mike Pence között. Ám nem volt ez nagy meglepetés. Az amerikai emberek jól tudják, hogy a mindenkori alelnököt csak egy szívdobbanás választja el az elnökségtől. Márpedig a szavazók szemében magas koruk és a koronavírus-járvány miatt mindkét elnökjelölt a veszélyeztetett kategóriában van, s komoly a kockázat, hogy nem tudják kitölteni a kormányzati ciklust, s így az alelnöknek kell átvenni az elnöki szerepet. A szavazó nézőket tehát csupán egy döntő szempont érdekelte az egyébként civilizált vitában: megüti-e Pence és Harris az elnöki mércét? Megütötték, még ha szűken is, s talán jobban, mint maguk az elnökjelöltek.